

Box Bio 6 - Koala – australský pojem

- Koncem 19. století žily v Austrálii miliony koal. Byli místními obyvateli stříleni pro zábavu a pro získání kožšin. Ještě koncem 20. let minulého století byly vyvezeny miliony kožek (statistika pro rok 1927 vykazuje 2 600 000 kožek). Další výrazné snížení početnosti způsobilo vypalování lesů na pastviny a zemědělskou půdu. Až zákaz dovozu koalích kožšin do USA spolu s výraznou redukcí početnosti inicioval vyhlášení zákonné ochrany koal australskou vládou. Počty chráněných koal byly odhadnuty na několik tisíc. Záchrana koal je reálná pouze v přirozeném prostředí – koalu jako potravního specialistu lze obtížně chovat v zoologických zahradách.
- Koaly se živí výhradně těžce stravitelnými listy blahovičnicku (denní spotřeba činí kolem jednoho kilogramu). Pro rozklad této potravy rozkládá má neobyčejně vyvinuté až dva a půl metru dlouhým slepým střevem. Navíc koalové z určité oblasti žerou listy druhu blahovičnicku, kterého se koalové z jiné oblasti ani netknou - a obráceně. Než byla tato skutečnost odhalena, uhynulo mnoho nově vysazených jedinců hlady v blahovičnickových porostech nevhodného složení. Listy blahovičnicků obsahují kromě jiných éterických olejů i *cineol* a *phellandren*. První snižuje tělesnou teplotu a ve větší dávce i krevní tlak, paralyzuje svalstvo a zastavuje dech. Druhý má účinky opačné. Menší tří- až šestikiloví koalové, žijící v teplých oblastech Austrálie, požívají listů s převahou *cineolu*, protože to je "vnitřně ochlazuje", naopak větší, až patnáctikiloví koalové z chladných oblastí konzumují listy obsahující více *phellandrenu*, aby se "rozehřáli". Koaly nechávají v korunách blahovičnicků nedotčeny chomáče rašících listů (díky jimž strom nezaschne), protože obsahují velké množství kyanidů (až 0,1% - přičemž smrtelná dávka pro koalu je 10 g, což odpovídá dennímu příjmu) a stěhují se jinam. Přejít mladých jedinců z mléčné výživy na obtížně stravitelné listy je podporován prostřednictvím zvláštní kaše z již natráveného listí matčina slepého střeva, vylučovaného konečníkem. Mládě tuto kaši pojídá (www.netušil.net).
-

Foto: E. Hofmann, 2006